

(המשך מעמוד 9)

שיחורה של פלסטין אינה בעייה פלסטינית אלא בעייה כלל-ערבית. שאלתי אם חש כי קיימים כיום כוחות מתקרבים מעין אלה בעולם הערבי, והוא אמר כי לדעתו אין כיום בעולם ערבי תנועות שנטייתן השמאלית כה מפורחת כזו של הקבוצות הפלסטיניות השמאלניות. הפלסטיני אינו מסוגל לפתור את בעיות המהפכה הערבית, כיוון שאנו קטנים וחלשים מדי. אנו יכולים לשמש רק כדגם או כחלוץ. הבעייה הממשית היא, ש- במזרח-התיכון לא יכול לבוא שינוי רדיקאלי ללא שינוי מהותי במצרים, והרי לא נותר אף מצרי יעיל לפליטה. מה דעתו על הנשיא נאצר? — "אילו לא הייתי כה רחוק לבעיות החזית כרגע, הייתי כותב מחזה על נאצר. הוא הינו ה"מלך הטראגי הטיפוסי, שעברו חרץ את גורלו ואין לו כל עתיד. קשריו עם ה"שמאל המצרי הם כקשרי האהבה-השנואה שבין קליאופטרה לאנטוני". הוא ביקש ש- לא אצטט את דבריו אלה...

נכפאני ויצידו

שוחחה דנה זוהר ארוכות. בתמונה משמאל: סיפורו על פלסטין, על אנשים ורובים.

ההשוואה הסיפורית עלולות לגרום לי חזית נזק רב. ברגע זה עלינו להעמיד פנים כי אנו נושאים עינינו אל נאצר. והמלך חוסיין? — יידן היא ארצנו. אנו עורכים מתוכה את פעולותינו היומיומיות כי אלה הם שיטח-האימונים הטובים ביותר. אף איננו רוצים עדיין להיפטר מחוסיין, והוא יודע זאת — משום כך הוא יכול להרשות לעצמו להעמיד לנו תנאים. אך למרות דבריהם של אנשי ההאסמה, ד"ר חבש רוצה מאד להדיח את חוסיין עתה, וזהו אחד הנימוקים המונעים שיתוף-פעולה בין חבש לבין הפיקוד המרכזי של ה"ארגון לשחרור פלסטין" — הקבוצות ה"אחרות חשות שעדיין אינן יכולות להיפטר מחוסיין עד שיהיה להן במה להמירו. ★ ★ ★

נגד הרופים

לפני שבועות מספר נודעו בקהיר נציגים מכל קבוצות הגרילה עלימנת לדון בדרכים לשיפור שיתוף-הפעולה לשם השגת מטרותיהם המשותפות. החזית ה- עמיתית סירבה, כדרכה, לקחת חלק של ממש בפגישה זו, אך בכל זאת שלחה נציג אחד

לרפואה. שאלתי את כנפאני אם הוא ר' חבריו מצאו סיפקימה בהחלטותיה הסופיות של הפגישה, והוא השיב: "ועידת קהיר היור' תה צעד זעיר אך נכון. אך לא יהיה לו כל ערך אלא אם יהפכוהו למעשה — ה"מאורעות של תחילת יוני ברבת-עמון היו נסיון מעין זה של הפיכת תיאוריה ל"מעשה".

פעמים אחדות במשך השיחה הזכיר כנפאני נסיעה שערך וה"מקורב אל סין האדומה, והתצפולה שמפיצה קבוצתו של חבש מצ' טטת רבים מדבריו של מארצ'ה-טנג. שאלתי אותו מה דעתו על הרוסים ועל ה"סינים. הוא הביע שאט-נפש גמור מן ה"רוסים — בשל שתי סיבות. האחת, כיוון שהרוסים תומכים בממשלות הערביות ה"ריאקציונריות (כלומר, באנטי-פלסטיניות) ו"כמעט שאינם משתדלים להסוות את נכור' גותם לשקט את פעילות אנטי-גרילה בכל

דיפלומט גרמני מיעץ לפידאיון איר לנהל תעמולה נגד היהודים — ואיש "החזית" תובע עזרה מן הגרמנים נגד הנאצים הציוניים

עת שהדבר נראה בעיניהם; והשנייה — כיוון שהאידיאולוגיה הרוסית קוראת לזר' קיום בשלום עם האימפריאליזם המערבי. "הסינים טוענים כי לעולם לא יוכל לקום ד"ר קיום מעין זה, ודבר זה, כמובן, מקרב אותנו אליהם". הוא סירב לומר אם החזית העממית מקבלת תמיכה ישירה כלשהי מסין, ושינה מיד את הנושא. ★ ★ ★

נגד אורי אבנרי

השאלתי אם החזית מקבלת אל שורר' תיה מתנדבים מן החוץ, וכנפאני אמר:

ראסאן כנפאני, נציג החזית העממית לשיחרור פלסטין בביירות, ועורך עיתונה אל-האדאף ("המטרחה"), שעימו שוחחה דנה זוהר ארוכות. בתמונה משמאל: סיפורו על פלסטין, על אנשים ורובים.

"רבים". אחדים מהם הינם רק מטורפים, המתקבלים לראיון ואחר כך נשלחים לדרכם, אך אחרים הם בעלי כוונות רציניות, ולהם מיתרים להישאר. הוא סירב למסור לי מיספרים מדוייקים — כזה היה המצב במקרים רבים, כאשר ביקשתי מאנשים אלה פרטים מדוייקים. בהתבונני סביב בחדרו של כנפאני, הבחנתי בסיפורו של אורי אבנרי מלחמת היום השביעי במהדורה האנגלית, המונח על מדף. השתמשתי בכך כבאמתלה, ושאלתי מה דעתו על קבוצות-שלום הישראליות השונות. הזכרתי את אורי אבנרי ואת מצפן.

"את לא יכולה להזכיר את אורי אבנרי ואת מצפן בנשימה אחת", השיב. הוא תקף את אבנרי במילות-גנאי חריפות. "אבנרי סבור שההבדל היחידי בינינו הוא הבדל לשוני, ושם חדלים לקרוא לציונות בשם "ציונות", וקוראים לה "לאומיות ישראלית", הרי נעלמות כל הבעיות. ובכן, אם תראי פעם את אורי אבנרי, תוכלי לומר לו בשמי שזה לא יהיה קל. "מצפן הוא דבר שונה. זוהי קבוצה מארכסיסטית-לניניסטית של ממש, והם לוח'

מים במישטר הציוני. הצרה היא, כמובן, שזוהי קבוצה קטנה וחלשה מאד. אולם, עלי-אף זאת, אנו מוצאים עידוד רב בעובדת קיומה, כיוון שאנו מאמינים כי לגבי הציו' נים הם מסמלים צרה-צורה אשר תהפוך, מאוחר יותר, לדבר-מה בעל משמעות."

נציג גרמני בכיר

כאשר הגעתי אל משרדו של כנפאני, ני, אמר לי כי שיחתנו הייבת להיות קצרה, כיוון שהוא מצפה לאורח מערב' גרמני. לאחר מחצית השעה נכנסה עיתונ' אית והציגה דיפלומט של ממשלת מערב' גרמניה — הנציג הגרמני הבכיר בביירות. מאוחר יותר הסביר לי כנפאני כי היה זה הקשר הישיר הראשון בין נציג מערב' גרמני לבין נציג החזית העממית. עד עתה, היו להם הוראות לקיים איתנו קשרים

דיפלומט גרמני מיעץ לפידאיון איר לנהל תעמולה נגד היהודים — ואיש "החזית" תובע עזרה מן הגרמנים נגד הנאצים הציוניים

בלת-רישמיים בלבד, באמצעות צד שלישי. הקשר היה תמיד באמצעות אותה עיתונ' אית (גרמניה). האהודה על החזית. היתה זאת העיתונאית היחידה שניתנה לה רשות לצאת ולבוא בבתי-המלון שכבשו עלי-די חבש בעת המשבר האחרון בעמאן. הגרמני נכנס כשהוא מחייך, ובילה רג' עם אחדים מהבכרת התפעלות מצעוציו של כנפאני — הפגנים הישראליים, החותמת מן השגרירות האמריקאית, והקישוטים השור' נים. כנפאני אמר לגרמני כי הוא מאושר לפגוש בו, אך בעצם הינו עורר-עיתון ולא נציג החזית. הגרמני דחה זאת ואמר, "אני בא אליך כנציג ממשלתי — באופן בלתי-רישמי, כמובן — כאל נציגו של ד"ר חבש בביירות. כאשר לתפקידך כעיתונאי, בכך יספך הניסוח שלנו לענייני-עיתונות".

הגרמני אמר כי בא על-מנת ליצור "מכ" שיר מסויים של התקשרות בינינו, ועודד את כנפאני להאמין כי החזית העממית עשויה למצוא ידידים רבים בין אנשי מערב-גרמניה, אם רק יפעלו לשם כך. "אתה יודע כיצד עושים זאת היהודים. הישראלים בארצנו מקיימים מסיבות-עיתונ' אים מדי שבוע מאז שנת 1948 — הם אינם מחמיצים כל הזדמנות להזכיר לנו את ענייניהם. אך אתם, הפלסטינים, אינכם יודעים לנהל תעמולה כמותם — ואתם מחמיצים הזדמנות טובה מאד לרכוש ידידים".

האוטובוס שז' אביבים

בשעה שנתן כנפאני עצות דבר האמצעים הטובים ביותר להבאת דבר קבוצתו של חבש אל הציבור הגרמני, ה"כיר הדיפלומט הגרמני כי "למשל, אותו מיקרה של האוטובוס של בית-הספר היה עניין טיפשי בהחלט". "איזה אוטובוס של בית-ספר?" שאל כנפאני בחריפות. "אוטובוס של בית-הספר, שאנשי קבוצתכם הפגינו בקירבת הגבול הלבנוני.

הרי אתם נטלתם על עצמכם את האחריות לכך". לפתע השתנתה דמותו של כנפאני כליל. כל הקסם שהפגין לפני-כן הפך לזעם מטורף-כימעט. זה מחק גם את החיוך שהיה דבוק על פניו של הגרמני. "ראשית כל, אדוני, זה לא היה אוטובוס של בית-ספר. זה היה כלירכב צבאי, שאותו כינו הציונים בשם, אוטובוס של בית-ספר. אין אף צילום אחד המוכיח שזה היה אוטובוס בית-ספר! לא התירו לאנשי-העיתונות כלל להתקרב אל מקום הפשע, פרט לצלם ירפי העובר במש' טרת ישראל.

"בבית-החולים — האם ראית ילדים פצועים? לא. כיוון שלא היה שם איש. תחת זאת ראית רק, אמהות בוכיות' בחוץ — אלו לא היו אמהות, אלא שחקניות מוכשרות, שנשכרו עלי-די השלטונות הציו' נים כדי להעניק חוקף לשקר".

כנפאני המשיך בזה: "אתה מעז לדבר אלי על הפשעים שלנו. כמה זמן יישב העולם וישתוק, בעוד הציונים הללו, סוכני האימפריאליזם, מבצעים פשעים נגד עמזנו? כמה זמן תקשיבו ליללותיהם על החוב שחייב העולם ליהודים? היכן האשמה שח' בים לפלסטינים?

"היכן האמת בדבר הנאצים החדשים הללו — אותם רוצחים שעשו לערבים דברים גוראים מאלה שנעשו איפעם ליהודים? אנו הגנו היהודים! אנו הגנו הנשחטים! משה דיין גרוע הרבה יותר מהיטלר — והדבר התידי המונע בעדו מלחסל את כל הערבים המצויים תחת שלטונו עתה הוא העובדה שאין לו האמצעים הסכניים לכך? אך אם תתנו לו זמן, אם בעלי-בריתו האמריקאים יוסיפו לתמוך בו, הוא יבצע את הפשע הגדול ביותר בהיסטוריה כנגד העם הפלסטיני".

מיבחן למרגלים ציוניים

העיתונאית הפגינה את הסיבה לפופולריות הרבה בעיני כנפאני, בכך שגדה בראשה בהתלהבות מעלה-מטה בהסכ' מה לנאמו, ובהגיבה כמקהלה-יחזיתית-אשה-אחת בקריאות-בעיניים כגון: "אתה צור דק בהחלט!".

(לאחר שיצאה, שאלתי את כנפאני אם אינו סבור שהיא רואה בו שוטה, לאור התלהבותה המופרזת מכל מילה שהוציא מפיו. והיה ברור כי לא חשב על כך לפני-כן, כי הערתי הטרידה אותו. מאוחר יותר אמר כי ייתכן שאסור לו לתת בה אמון כה רב.)

כמשך נאום השיטנה על הנאצים היהודיים חשתי בדברים רבים — תמהון על כך שכנפאני מסוגל לחיות בעולם שבו הצהרות מעין אלו הן הבסיס לאמת; שאט-נפש מכך שהצהרות אלו הוכרו באוזני דיפלומט גרמני דווקא, שבתחילת השיחה דיבר בבז' כה עמוק על היהודים — אך לא אמרתי דבר. (מאוחר יותר אמר לי כנפאני כי בשלב זה של השיחה הוא מבחין תמיד ב"מרגלים הציוניים", מכיוון ש"שום ציוני אינו מסוגל לשבת במנוחה כשהוא שומע דברים כאלה".

הדיפלומט הפך שלי ורגוע יותר במשך התפרצותו של כנפאני, ולבסוף העיר כי ייתכן שיחשו אל האמריקאים קשה מדי. "איני סבור שעליך לבטל את חשיבותם של האמריקאים כליל. לדעתך, אפשר בהחלט להביאם לכך שיפעלו לטובתכם — ככלות הכול, הם בעצמם אומה שולדה במהפכה,

תמונה רגילה ברובע של מזרעה: מפגינים פלסטינים יוצאים להפגנה למען הפידאיון, נגד השלטון הלבנוני.

מראה בירות